

O AKADEMII NAUK STOSOWANYCH STEFANA BATOREGO I WSPÓŁPRACY NAUKOWEJ POLSKICH ORAZ UKRAIŃSKICH PEDAGOGÓW

<https://doi.org/10.37472/v.naes.2023.5138>

Elżbieta STOKOWSKA-ZAGDAN

*doktor nauk humanistycznych,
Profesor, Rektor Akademii Nauk
Stosowanych Stefana Batorego,
Skierniewice, Polska*

Teresa JANICKA-PANEK

*doktor nauk humanistycznych,
Profesor, Profesor Akademii Nauk
Stosowanych Stefana Batorego,
Skierniewice, Polska*

Streszczenie. Artykuł porusza kwestie dotyczące powstania uczelni — Akademii Nauk Stosowanych Stefana Batorego — (dawnej Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Skierniewicach), aktualnie z 20-letnim stażem, ale z bogatym doświadczeniem w dziedzinie kształcenia praktycznego. Uczelnia prowadzi kształcenie na ponad dziesięciu kierunkach i każdego roku dodaje nowe. Dzięki staraniom władz uczelni oraz wykładowców ANSB rozwijana jest naukowa współpraca międzynarodowa z wieloma zagranicznymi ośrodkami akademickimi; w tym z ukraińskimi. Jak pokazały kolejne lata i wzrastająca liczba chętnych do nauki studentów, była to decyzja ze wszech miar słuszna oraz potrzebna. W okresie minionych dwudziestu lat uczelnia, posiadająca przemyślaną lokalizację, przeszła konstruktywne transformacje, wynikające z zapotrzebowania na określone kierunki kształcenia i rozwój infrastruktury. Z tych zmian wynikały kolejne istotne dla rozwoju działania w zakresie uzupełniania kadry naukowo-dydaktycznej i zatrudniania specjalistów.

Słowa kluczowe: Akademia Nauk Stosowanych Stefana Batorego; centrum Polski; współpraca polsko-ukraińska i ukraińsko-polska; rozwój nauk pedagogicznych.

Rodowód powstania Uczelni

Akademia Nauk Stosowanych Stefana Batorego dołączyła do grona uczelni, współpracujących ze środowiskiem naukowym Ukrainy, na razie głównie w dziedzinie pedagogiki. Akademia jest jedyną państwową szkołą wyższą, zlokalizowaną pomiędzy Łodzią i Warszawą. Siedziba Uczelni mieści się w Skierniewicach — mieście od dawna przyjaznym studentom, liczącym około 50 tys. mieszkańców, leżącym pomiędzy dwiema aglomeracjami: warszawską i łódzką. Poprzednie nazwy uczelni: Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Skierniewicach,

następnie Państwowa Uczelnia im. Stefana Batorego.

Uczelnia została utworzona 1 października 2005 roku, jako Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Skierniewicach. Wsparcie inicjatywy utworzenia w Skierniewicach uczelni państwowej (z bezpłatnymi studiami dziennymi) zadeklarowali wówczas przedstawiciele różnych jednostek samorządu terytorialnego, członkowie stowarzyszeń pozarządowych, a także ówczesny Rektor Uniwersytetu Łódzkiego profesor dr hab. Wiesław Puś. W pracach organizacyjnych uczestniczył prof. nadzw. dr hab. Tadeusz Janusz, który został mianowany na pierwszego

Uroczyste otwarcie posiedzenia Senatu ANSB,
I inauguracyjnego Rok Akademicki 2022/2023

Rektora Uczelni 1 października 2005 roku przez Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego. W styczniu 2022 roku zmieniliśmy nazwę Państwowej Uczelni im. Stefana Batorego na Akademię Nauk Stosowanych im. Stefana Batorego w Skierniewicach (ANSB). Nasza Uczelnia publiczna znalazła się tym samym w gronie szkół wyższych, które jako jedne z pierwszych skorzystały z szansy i spełniły wszystkie wymagane prawem warunki, aby stać się Akademią Nauk Stosowanych. Warto przywołać znaczenie tego ważnego słowa: «akademia». Akademia (łac. Academia) — początkowo zgromadzenie uczonych lub artystów, którzy kształcili się pod kierunkiem wybitnego autorytetu, mające na celu rozwój nauki i sztuki. Nazwa wywodzi się od starożytnej szkoły Platona założonej w gaju Akademosa («Akademia (uczelnia)», 2023).

Współcześnie uczelnia może używać w nazwie określenia «academia», jeśli jest uczelnią akademicką, tzn. prowadzi działalność naukową oraz posiada kategorię naukową A+, A albo B+ w co najmniej 1 dyscyplinie naukowej albo artystycznej. *To wielka radość, ale i zobowiązanie* — jak podaje Pani Rektor-prof. Elżbieta Stokowska-Zagdan. *Cieszymy się, że spełniliśmy wszystkie warunki i tak, jak niemal 17 lat temu napisaliśmy nowy rozdział w historii polskiego szkolnictwa wyższego, tworząc pierwszą w Skierniewicach akademię. Zmiana statusu to duże wyzwanie, ponieważ proces ten jest*

niezwykle skomplikowany i wymaga skoordynowanych działań całej niemal społeczności akademickiej. Czujemy wielką odpowiedzialność wynikającą z szansy, jaka się przed nami, naszymi Studentami, Skierniewicami i regionem otwiera (Stokowska-Zagdan, 2021). Zmianę statusu Uczelni pierwsi «namacalnie» odczują studenci, którzy bronią swoje prace dyplomowe w tym roku (2023). Oni otrzymają już zupełnie nowe dyplomy z nazwą Akademii Nauk Stosowanych im. S. Batorego. Zmiana statusu-oprócz prestiżu — oznacza także możliwość prowadzenia kierunków nauczycielskich bez konieczności posiadania tzw. patronów, czyli innych Uczelni. To pozwoli nam wzbogacić ofertę dydaktyczną o kolejne kierunki. Obecnie, najbardziej zaawansowane prace prowadzimy nad przygotowaniem wniosków dotyczących uruchomienia kierunku ratownictwo medyczne i fizjoterapia. Zmianę statusu władze uczelni traktują w kategoriach olbrzymiej szansy, z nadzieją na jeszcze bardziej intensywny rozwój. W ostatnich dwóch latach zintensyfikowano współpracę z otoczeniem gospodarczym i realizowanych jest wspólnie wiele projektów; skierniewicka Uczelnia bardzo się zmienia i rozwija. Jest jedną z wiodących w Polsce uczelni w zakresie kształcenia zawodowego, specjalistycznego oraz studiów I, II stopnia i jednolitych studiów magisterskich. W Akademii od początku jej powołania pracują nauczyciele akademicy i specjaliści o

Elżbieta Stokowska-Zagdan, doktor nauk humanistycznych, profesor, Rektor Akademii Nauk Stosowanych Stefana Batorego

wysokich kompetencjach, z uznanym dorobkiem zawodowym i naukowym, autorzy publikacji, nieustannie dbający o rozwój własny i Uczelni.

Obecną kadencję 2020-2025 można opisać następująco: Rektor dr Elżbieta Stokowska-Zagdan, prof. PUSB; Prorektor ds. ogólnych i rozwoju dr Daniel Stos, prof. PUSB; Prorektor ds. kształcenia, dr Barbara Dembowska; Kanclerz mgr inż. Jacek Śmiłowski; Kwestor-mgr Agnieszka Broniarek. Jednostki organizacyjne Uczelni stanowią: kolegia, instytuty, laboratoria, pracownie, biblioteka, wydawnictwo i archiwum (Stokowska-Zagdan & Janicka-Panek, 2021). W Akademii pracuje 122 nauczycieli akademickich, z których wiele osób związana jest z Uniwersytetem Łódzkim, Uniwersytetem Medycznym w Łodzi, Politechniką Łódzką oraz Szkołą Główną Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie. Uczelnia wykorzystuje również potencjał naukowy i dydaktyczny specjalistów różnych dyscyplin, wywodzących się ze Skierniewic; w tym związanych z Instytutem Ogrodnictwa. Ponad połowa kadry dydaktycznej posiada także znaczące doświadczenie praktyczne. Obecnie uczelnia zatrudnia: 7 profesorów tytularnych, 7 doktorów habilitowanych, 71 doktorów, 36 magistrów, 1 lekarza. Obsługę administracyjną Uczelni pełni 40 pracowników.

Organizacja uczelni

Aktualnie w uczelni funkcjonują dwa kolegia: Społeczno-Ekonomiczne oraz Medyczo-Przyrod-

niczo-Techniczne. W ramach Kolegium Społeczno-Ekonomicznego realizowane jest kształcenie na ośmiu kierunkach studiów przyporządkowanych do trzech instytutów. W Instytucie Nauk Społecznych prowadzone jest kształcenie na kierunku Pedagogika I i II stopnia oraz na jednolitych studiach magisterskich na kierunku Pedagogika Przedszkolna i Wczesnoszkolna. W ramach tego Instytutu działa także Studium Języków Obcych. W *Instytucie Nauk Ekonomicznych i o Zarządzaniu* prowadzone jest kształcenie na studiach I stopnia na kierunku Finanse i Rachunkowość, Zarządzanie oraz na studiach II stopnia na kierunku Menedżerskie Studia Ekonomiczno-Prawne. *Instytut Nauk Prawnych i o Bezpieczeństwie* prowadzi kształcenie na studiach I stopnia na kierunkach Administracja oraz Bezpieczeństwo Wewnętrzne. W ramach tego Instytutu działa także Studium Szkolenia Lotniczego. W ramach Kolegium Medyczo-Przyrodniczo-Technicznego realizowane jest kształcenie na pięciu kierunkach studiów przyporządkowanych do trzech instytutów. W *Instytucie Nauk o Zdrowiu* realizowane jest kształcenie na studiach I stopnia na kierunkach Pielęgniarstwo, Dietetyka oraz Kosmetologia. W ramach tego Instytutu działa także Studium Wychowania Fizycznego i Sportu. W *Instytucie Nauk Informatyczno-Technicznych* prowadzone jest kształcenie na studiach inżynierskich I stopnia na kierunku Informatyka oraz działa Studium Technologii Informatycznych. *Instytut Nauk Przyrodniczych* realizuje kształcenie na kierunku Ogrodnictwo.

Baza i warunki kształcenia

W 2007 roku Miasto Skierniewice przekazało Uczelni jeden z budynków po dawnych koszarach wojskowych, na jej siedzibę. Dzięki projektowi unijnemu pt. «Ożywienie społeczno-gospodarcze w północno-wschodniej części województwa łódzkiego poprzez rewitalizację terenów powojennych w Skierniewicach», zrealizowanemu przez Miasto Skierniewice, Uczelnia dysponuje zrewitalizowanymi zabytkowymi budynkami, tworzącymi nowoczesny kampus, odpowiadający przyjętym standardom i oczekiwaniom studentów. Duch przeszłości jest zachowany w dawnej architekturze budynków, w obecnym wystroju estetycznym — na starych fotografiach przedstawione są główne obiekty carskich Skierniewic. Uczelnia dysponuje 4 obiektami dydaktyczno-administracyjnymi, o łącznej powierzchni 11.129 m², w których zlokalizowane są m. in. dwie duże i przestronne aule, dla 256 i 156 osób, sala wykładowa na 144 miejsca audytorijne, 68 w pełni wyposażone sale dydaktyczne, w tym: 18 sal

Dom Studenta Akademii Nauk Stosowanych
Stefana Batorego w Skierniewicach

ćwiczeniowych, 10 pracowni komputerowych zaopatrzone w nowoczesny sprzęt i oprogramowanie oraz symulatory, 38 pracowni specjalistycznych i laboratoriów (w tym między innymi pracownie gastronomiczne, kosmetyczne, masażu, biochemiczne, gleboznawcze, umiejętności pielęgniarstwa, ratownictwa medycznego, terapii pedagogicznej) oraz biblioteka z czytelnią i salą multimedialną. Na kierunku pielęgniarstwo dostępne jest także Monoprofilowe Centrum Symulacji Medycznej, a w ramach studiów na kierunku Bezpieczeństwo wewnętrzne można nabyć kwalifikacje mechanika i pilota samolotów ultralekkich (na własnoręcznie zbudowanym przez studentów samolocie). Wszystkie pomieszczenia dydaktyczne mają dostęp do Internetu.

Biblioteka uczelni spełnia zadania naukowe, dydaktyczne oraz usługowe. Księgozbiór i zasoby multimedialne liczą ponad 14100 woluminów. Akademia ma także własne Wydawnictwo, którego celem jest przede wszystkim publikowanie dzieł naukowych i dydaktycznych pracowników i studentów a także drukowanie materiałów promocyjno-reklamowych Uczelni.

Budynki PUSB dostosowane są do potrzeb osób niepełnosprawnych — odpowiednie podjazdy, windy, wyposażenie wnętrz. Na terenie Kampusu PUSB są także miejsca rekreacji (boisko do siatkówki oraz koszykówki, siłownia), relaksu i odpoczynku, piękny ogród, oraz parkingi na ponad 150 miejsc. Ponadto od roku akademickiego 2013-2014, Uczelnia oferuje swoim studentom możliwość zamieszkania w komfortowych warunkach w Domu Studenta, zlokalizowanym w sercu kampusu.

W uczelni funkcjonuje Biuro Karier od 2007 roku; jego zadaniem jest przygotowanie studentów i absolwentów PUSB do rosnących wymagań rynku pracy, z uwzględnieniem potrzeb rynku regionalne-

go. Podstawową zasadą, na której Biuro Karier opiera swoje funkcjonowanie, jest dążenie do różnorodności form współpracy, a także ról, w jakich występują względem siebie poszczególni partnerzy, w tym przede wszystkim przedsiębiorcy i inni przedstawiciele rynku pracy, studenci i absolwenci uczelni. Biuro Karier realizuje z powodzeniem liczne projekty ogólnopolskie i międzynarodowe. Kolejna komórka organizacyjna - Biuro Promocji — realizuje pomyślnie strategię marketingową, w której skład wchodzi działania public i media relations m.in. kampanie reklamowe, organizacja eventów i imprez związanych z funkcjonowaniem i życiem Uczelni.

Biuro Współpracy z Zagranicą prowadzi działania sprzyjające tworzeniu Europejskiego Obszaru Szkolnictwa Wyższego oraz realizacji strategii Procesu Bolońskiego; następuje to głównie poprzez rozwój współpracy europejskiej z innymi instytucjami szkolnictwa wyższego w zakresie zwiększenia mobilności studentów i pracowników Uczelni oraz działań zmierzających do podnoszenia jakości, atrakcyjności i konkurencyjności kształcenia w europejskich uczelniach. Współpraca zagraniczna odgrywa kluczową rolę w priorytetowych planach rozwoju PUSB. Obejmuje ona wymianę studentów oraz kadry naukowo-dydaktycznej, wspieranej przez programy unijne. W dniu 10 grudnia 2013 r. Uczelnia otrzymała decyzję Komisji Europejskiej o przyznaniu Karty Programu Erasmus+ na lata 2014-2020 upoważniającej m.in. do prowadzenia wymiany międzynarodowej studentów oraz pracowników a obecnie prowadzone są działania w celu złożenia wniosku o Kartę Erasmusa dla szkolnictwa wyższego na lata 2021-2027. Dzięki ich działaniu a także dzięki inicjatywom podejmowanym przez Biuro Współpracy z Zagranicą z roku na rok zwiększa się liczba uczelni partnerskich współpracujących z PUSB a tym samym zwiększają się możliwości wyboru dla naszych studentów, którzy zdecydują się wziąć udział w Programie Erasmus+. Uczelnia podpisała umowy partnerskie z ośrodkami akademickimi takich krajów, jak: Bułgaria, Czechy, Grecja, Hiszpania, Litwa, Luksemburg, Łotwa, Portugalia, Słowacja, Szwecja, Turcja, Ukraina, Wielka Brytania i Włochy. Akademia należy do Baltic University Programme (BUP); to utworzona w 1991 roku międzynarodowa sieć akademicka, zrzeszająca ponad 220 uniwersytetów i szkół wyższych z 14 państw leżących w Regionie Morza Bałtyckiego. Obecnie jest to jedna z największych sieci uniwersyteckich na świecie. Nasza uczelnia przystąpiła do Programu Uniwersytetu Bałtyckiego

13 października 2011 roku. Podpisanie porozumienia o współpracy umożliwia naszym studentom i wykładowcom korzystanie z wszelkich form kształcenia dostępnych w ramach Baltic University Programme, tj. kursów, szkoleń, konferencji organizowanych także w innych krajach należących do sieci uniwersyteckiej BUP.

Uczelnia jest bardzo przyjazna studentom. Uczelniana Rada Samorządu Studentów, to studencka społeczność, zrzeszająca przedstawicieli poszczególnych kierunków (starostów grup), a także studentów, którzy poza zajęciami chcą aktywnie uczestniczyć w organizacji życia uczelni, mają niepowtarzalną okazję rozwijać swoje pasje, zainteresowania i spełniać marzenia, które do tej pory wydawały się nierealne. Współuczestniczą w zarządzaniu Uczelnią, współdecydują lub opiniują decyzje podejmowane w sprawach dotyczących studentów, m.in. poprzez obecność przedstawicieli w Senacie PUSB, Radach Kolegiów, a także w komisjach (komisji stypendialnej, komisji dyscyplinarnej ds. studentów itp.). Klub Uczelniany Akademickiego Związku Sportowego uczestniczy z mniejszymi i większymi sukcesami w Lidze Halowej Piłki Nożnej, Amatorskiej Lidze Piłki Siatkowej w Skierniewicach, Ligach Piłki Koszykowej, Akademickich Mistrzostwach Województwa Łódzkiego oraz Akademickich Pucharach Polski, Turniejach wojewódzkich i ogólnopolskich. Klub organizuje także imprezy sportowe dla studentów, dzieci i młodzieży oraz wszystkich innych chętnych osób kochających sport. Władze Klubu mają na koncie zorganizowanych ponad 70 imprez sportowych, zawodów, rozgrywek uczelnianych oraz międzyuczelnianych. Akademia jest przyjazna studentom niepełnosprawnym i dokłada wszelkich starań, aby umożliwić wszystkim studentom i słuchaczom równy dostęp do źródeł wiedzy. Warta podkreślenia jest przyjazna, pozbawiona stereotypów atmosfera, pozytywnie działająca na interakcje ze studentami; także w ramach ich aktywności w Kołach Naukowych, takich jak: Studenckie Koło Naukowe Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Administracji *SECURUS*, Koło Naukowe *Ekonomikus* zrzesza głównie studentów kierunku Finanse i rachunkowość, Studenckie Koło Naukowe Singleton, Pedagogiczne Koło Naukowe *Pedagogia*, Studenckie Koło Naukowe Pielęgniarska, Studenckie Koło Naukowe Dietetyki, Edukacja Wojskowa Studentów «LEGIA AKADEMICKA» (Stokowska-Zagdan & Janicka-Panek, 2021; Filecka-Kowalczyk, et al., 2020).

Współpraca naukowa i pedagogiczna z Ukrainą i innymi krajami

Od 2008 roku regularnie Akademia organizuje zagraniczne wyjazdy studyjne do krajów takich, jak: Luksemburg, Holandia, Niemcy, Czechy, Austria, Litwa, Łotwa, Estonia, Węgry i Ukraina. W ramach tych wyjazdów studenci oraz wykładowcy (na zasadzie wymiany) mogą zapoznać się między innymi z prawidłami prowadzenia gospodarstw biodynamicznych (Luksemburg), nowoczesnymi metodami ogrodnictwa gruntowego i szklarniowego, a także funkcjonowaniem giełd ogrodniczych (Holandia), nowoczesnymi produktami i technologiami produkcji żywności ekologicznej i jej promocją (Niemcy), kształtowaniem terenów zieleni i produkcją roślin ozdobnych (Holandia), historią oraz stylami sztuki ogrodowej i kształtowania terenów zieleni (Czechy, Austria), technologią wydobycia torfu na podłoża ogrodnicze (Litwa), procedurami towarzyszącymi otwieraniu certyfikowanej produkcji ekologicznej (Łotwa), zarządzaniem obszarami chronionymi (Estonia), zasadami uprawy i przetwórstwa pomidorów i papryki (Węgry), z organizacją nauki i oświaty oraz jej reformą (Ukraina). W dniach od 26 marca 2023 r. do 1 kwietnia 2023 r. przebywała w naszej uczelni sześcioposobowa Delegacja przedstawicieli środowiska akademickiego Ukrainy z Narodowej Akademii Pedagogicznych Nauk Ukrainy (NAPN) — prof. N. Nyczkało, Instytutu Pedagogicznej Oświaty i Oświaty Dorosłych NAPN Ukrainy (IPOiOD) z Kijowa — dyrektor prof. L. Łukjanowa a także Instytutu Ochrony Zdrowia Dzieci i Młodzieży Narodowej Akademii Medycznych Nauk Ukrainy w Charkowie — dyrektor prof. H. Danylenko, prof. Olena Scherbakova, Charkow-skiego Narodowego Pedagogicznego Uniwersytetu im. G.S. Skovorody (ChNPU).

Podjęte w ramach podpisanych umów z IPOiOD Ukrainy w Kijowie oraz Uniwersytetem w Charkowie

Wykładowca kryminalistyki w ANSB prezentuje Gościom zagadnienie z daktyloskopii (Kierunek: Bezpieczeństwo wewnętrzne)

Rektor ANSB — prof. Elżbieta Stokowska-Zagdan i Prezes Towarzystwa «Polska-Ukraina» prof. Franciszek Szlosek podczas spotkania w uczelni

działania zaowocują między innymi wdrożeniem innowacji Intellect Ukrainy w jednej z polskich szkół. Oznacza to dalszą trzyletnią współpracę między polską i ukraińskimi ośrodkami akademickimi oraz naukowymi.

Nasza współpraca polsko-ukraińska i ukraińsko-polska trwa od ponad dwudziestu lat, a ostatnimi laty została przypieczętowana dodatkowymi działaniami. W sposób syntetyczny i chronologiczny oddaje to publikacja F. Szloska oraz wystąpienie tegoż autora podczas XI Ogólnopolskiego Zjazdu Pedagogicznego, zorganizowanego przez Polskie Towarzystwo Pedagogiczne w Poznaniu w dniach 20-22 września 2022 r. Uczestnikami Zjazdu byli przedstawiciele nauki ukraińskiej w osobach Prezydenta NAPN Ukrainy — W.G. Kremienia, Sekretarz NAPN N.G. Nyczkało i dyrektor IPOiOD NAPN Ukrainy — L. Łukjanovej (Szlosek, 2022a; Szlosek, 2022b), dzięki którym dochodzi do interesujących spotkań naukowych, konferencji, forumów, publikacji oraz tłumaczeń wartościowej i uznanej literatury. Warto podkreślić, iż wynikiem tej owocnej a

Przedstawiciele nauki ukraińskiej Sekretarz NAPN N.G. Nyczkało i dyrektor IPOiOD NAPN Ukrainy L. Łukjanovej

zarazem przejawem tej ścisłej współpracy akademickiej było nadanie godności doktora honoris causa Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej Prezydentowi NAPN Ukrainy, profesorowi Wasylowi Kremieniowi, w dniu 24 maja 2023 r.

Obok naukowej współpracy ostatnimi czasy utworzył się równoległy nurt działań, wynikający z zagrożeń spowodowanych wojną, z agresji Rosji na Ukrainę. Również nasza uczelnia na miarę możliwości, wspólnie z Urzędem Miasta w Skierniewicach, włączyła się w niesienie pomocy uchodźcom z Ukrainy.

Dom Studenta w Akademii Nauk Stosowanych Stefana Batorego w Skierniewicach, pokoje przekazane do dyspozycji dziesięciu rodzin z Ukrainy; 06.03.2022-30.07.2022 zamieszkiwały matki z dziećmi (26 osób)

Sieroctwo lub półsieroctwo dzieci z Ukrainy, będące wynikiem wojny, stało się zjawiskiem, które towarzyszy nam Polakom; w tym nauczycielom akademickim Akademii Nauk Stosowanych Stefana Batorego w Skierniewicach oraz naszym rodzinom na co dzień, poczynając od 24 lutego 2022 r. Doświadczaliśmy tego na różne sposoby, a to kiedy nasi bliscy odbierali rodziny ukraińskie z przejścia granicznego w Dołhobyczowie i pilotowali do centrum Polski, kiedy to do Skierniewic dotarły przeważnie matki z dziećmi i zostały zakwaterowane w Ośrodku Sportu i Rekreacji w Skierniewicach (OSiR) lub w Domu Akademii Nauk Stosowanych Stefana Batorego. Władze uczelni, wykładowcy i studenci a także pracownicy administracji włączyli się w organizację pomocy. Dziesięć rodzin z dziećmi pozostawało pod opieką w Domu Studenta do końca lipca 2022 r.; niektóre podjęły decyzję o wyjeździe na zachód (Niemcy, Włochy), niektórzy wracali do domu, a jeszcze inni zostali w Polsce na dłużej. Pamiętam, kiedy 5 marca 2022 r. napisałam do studentów pedagogiki, że potrzebne są dziecięce wózki. Jakaż była moja radość, gdy otrzymałam telefon, że następnego dnia wózki będą pod Domem Studenta. Tak się stało. Takich przykładów niesienia pomocy

uchodźcom jest wiele na mapie Polski; w styczniu 2023 r. media podały, że granicę ukraińsko-polską przekroczyło około 8 mln Ukraińców. Sytuacja rodzin ukraińskich nie jest nam obca, doświadczamy jej bezpośrednio, ale także z przerażeniem słuchamy komunikatów w mediach, czy prasie. Uczestniczymy w różnych akcjach pomocowych na rzecz naszych gości z Ukrainy. Takie inicjatywy płynęły i płyną m.in. z urzędów miast i gmin oraz ośrodków pomocy rodzinie a także z Caritas (Janicka-Panek, 2022). Problematyka wojny i jej skutków jest badana, dokumentowana, analizowana i opisywana a także upowszechniana, czego niezłomnym przykładem są liczne publikacje. Przytoczę niektóre z nich, pierwszy to artykuł N.G. Nyczkało pod znamienym tytułem: *Ukraińskie dzieci w zagranicznych szkołach: nowe doświadczenia i potrzeby* (Nyczkało, 2023; Bieliński & Iwaszko, 2023).

Artykuł przedstawia wyniki badania obecnego stanu organizacji kształcenia ukraińskich dzieci w szkołach Rzeczypospolitej Polskiej w warunkach rosyjskiej wojny przeciwko Ukrainie, która rozpoczęła się 22 lutego 2022 roku. Rosyjska agresja na pełną skalę, krwawa wojna, bombardowania miast i wsi oraz masowe zagłady ludności cywilnej, doprowadziły do dużego dynamicznego napływu uchodźców, głównie kobiet z dziećmi. Analizowane

Profesor Franciszek Szlosek i profesor Nellya Nyczkało

są raporty przygotowane na podstawie badań, w szczególności Polskiego Instytutu Ekonomicznego «Pomoc polskiego społeczeństwa dla uchodźców z Ukrainy», Fundacji Szkoła z Klasą oraz Komitetu Nauk Pedagogicznych Polskiej Akademii Nauk «Razem w klasie. Dzieci z Ukrainy w polskich szkołach», a także innych krajowych projektów polskich i międzynarodowych. Artykuł ukazuje złożone problemy i trudności w organizacji edukacji ukraińskich dzieci w szkołach zagranicznych, przede wszystkim bariery językowe, różnice w procesie dydaktycznym oraz nieprzygotowanie nauczycieli do pracy z dziećmi uchodźcami. Autorka podkreśla potrzebę uwzględnienia przejawów zespołu stresu pourazowego u dzieci w różnych przedziałach

Spotkanie władz Akademii z Delegacją z Ukrainy oraz Gośćmi (Skierniewice, ANSB, 28.03.2023)

wiekowych w organizacji ich edukacji. Biorąc pod uwagę wyniki tego porównawczego badania pedagogicznego tak bolesnego problemu, który stał się istotny w skali międzynarodowej, uzasadniono wnioski i niektóre zalecenia (Nyczkało, 2023).

Problematyka wojny i jej bolesne konsekwencje stają się tematem zainteresowań badawczych studentów naszej uczelni, czego przykładem może być praca magisterska Andżeli Poszwińskiej, pt. «Dwujęzyczne, sześćoletnie dziecko ukraińskie z zaburzeniami widzenia — studium przypadku», powstała w wyniku życzliwej i konstruktywnej współpracy studentki z mamą Artema oraz dyrekcją przedszkola. Nasi dydaktycy i studenci wzbogacają swoje doświadczenia z zakresu komparatystyki oraz wielokulturowości a także psychologii rozwoju dziecka i jego rodziny, dotkniętych wojną. W naszych sercach otwiera się bardziej niż kiedykolwiek empatyczna furtka, przez którą wędrujemy raz po raz. Odzwierciedlamy emocje naszych gości z Ukrainy, dzięki bezpośrednim kontaktom i rozmowom oraz dokumentom i dawanym nieustannie świadectwom.

Sergij Bieliński (Bieliński, & Iwaszko, 2023) otwiera książkę «A światłość w ciemności świeci...» słowami, wyrażającymi tęsknotę za powrotem «normalności», do czasów pokoju:

*Niech światło wejdzie do każdego domu,
a niebiańskie anioły przyniosą dobrą nowinę.
Niech znikną wszystkie kłopoty i smutki,
A miłość i radość wejdą do domu na zawsze*

I staną się prawdziwymi cnotami (Bieliński, & Iwaszko, 2023, s. 5).

Autorzy (S. Bieliński i J. Iwaszko) w sześciu rozdziałach opisują i dokumentują — wyciskające łzy — przeżycia i wspomnienia, obszernie ilustrowane materiałem fotograficznym, mieszkańców ukraińskich miast i wsi, dotkniętych wojną. Na stronie 101 cytowanej książki przeczytamy jakże wyjątkowe słowa: «Bo na wojnie stajemy się jedną rodziną i jedną drużyną (...). Nie ma pojęcia «ja», wyrażania siebie. Nie przeżyjesz i nie wygrasz wojny, jeśli jesteś sam. Zawsze potrzebujesz kogoś, kto cię ochroni. Jesteś częścią jednego łańcucha, jednego zespołu» (Bieliński, & Iwaszko, 2023, s. 101).

Liczymy na to, że wkrótce zapanuje pokój i będziemy mogli wzmacniać więzi współpracy naukowej i organizacyjnej oraz dydaktycznej (Szłosek, 2022a, s. 1-12; Szłosek, 2022b, s. 47-58). W kwietniu 2023 r. została podpisana kolejna umowa o współpracy; tym razem z Uniwersytetem Kijowskim Borysa Grinczenki, Katedrą Psychologii Osobowości i Praktyk Społecznych Wydziału Psychologii, Pracy Socjalnej i Pedagogiki Specjalnej.

W historię współpracy polskich i ukraińskich pedagogów wpisuje się powoli Akademia Nauk Stosowanych Stefana Batorego. Środowiska naukowe Kijowa, Charkowa i Skierniewic (także wielu innych miast, będących ośrodkami kształcenia akademickiego) spaja Pedagogiczne Towarzystwo «Polska-Ukraina», nietuzinkowe osoby: profesora Franciszka Szloska i profesor Nelli Nyczkało oraz wola współpracy J.M. Rektor — prof. Elżbiety Stokowskiej-Zagdan.

BIBLIOGRAFIA

- Akademia (uczelnia). (2023, 25 stycznia). In *Wikipedia*. [https://pl.wikipedia.org/wiki/Akademia_\(uczelnia\)](https://pl.wikipedia.org/wiki/Akademia_(uczelnia))
- Stokowska-Zagdan, E. (2021). VIVAT ACADEMIA! *Rocznik Skierniewicki-Studia z dziejów miasta i region*. Wyd. DiG, Warszawa.
- Stokowska-Zagdan, E., & Janicka-Panek, T. (2021). Z szesnastoletniej historii Państwowej Uczelni im. Stefana Batorego w Skierniewicach. *Rocznik Skierniewicki-Studia z dziejów miasta i region*. Wyd. DiG, Warszawa.
- Filecka-Kowalczyk, E., Janicka-Panek, T., Jędrzejewska, J., Pięcek, E., & Strzelecka, B. (2020). *Kronika 15-lecia Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Skierniewicach 2005-2020*. Wyd. PWSZ, wersja cyfrowa, Skierniewice.
- Janicka-Panek, T. (2022). Ukraińska rodzina rozłączona — panorama sytuacji spowodowanej wojną. *Unesco Chair Journal Lifelong Professional Education In The XXI Century*, 1(5), 94-102. [https://doi.org/10.35387/ucj.1\(5\).2022.94-102](https://doi.org/10.35387/ucj.1(5).2022.94-102)
- Nyczkało, N.G. (2023). Ukraińskie dzieci w zagranicznych szkołach: nowe doświadczenia i potrzeby. In Stokowska-Zagdan, E., Cęcelek, G., Woźnicka, E., & Klimczyk, P. (Eds.). *Uczeń w przestrzeni szkolnej, społecznej oraz medialnej — wyzwania i dylematy, monografia po III Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej ANSB z serii «Szkoła-Nauczyciel-Uczeń»*: monografia w przygotowaniu
- Bieliński, S., & Iwaszko, J. (2023). *A światłość w ciemności świeci...*, Wyd. «IMPULS», Kraków.
- Szłosek, F. (2022a). *Współpraca polskich i ukraińskich pedagogów wczoraj, dziś i jutro*. Wyd. UKW, Bydgoszcz.
- Szłosek, F. (2022b). *Współpraca polskich i ukraińskich pedagogów wczoraj, dziś i jutro*. Edukacja Ustawiczna Dorosłych.
- Stokowska-Zagdan, E., & Janicka-Panek, T. (2023). Przeszłość-teraźniejszość i przyszłość Akademii Nauk Stosowanych Stefana Batorego. *Oświata i Społeczność*, 4-5(61-62), s. 14.

ABOUT STEFAN BATORY ACADEMY OF APPLIED SCIENCES AND SCIENTIFIC COOPERATION BETWEEN POLISH AND UKRAINIAN EDUCATORS

Elżbieta Stokowska-Zagdan

Doctor Habilitated, Professor, Rector of the Stefan Batory Academy of Applied Sciences, Skierniewice, Poland

Teresa Janicka-Panek

Doctor Habilitated, Professor, Professor of the Stefan Batory Academy of Applied Sciences, Skierniewice, Poland

Abstract. The article highlights the formation and development of the Stefan Batory Academy of Applied Sciences (formerly the State Higher Vocational School in Skierniewice). For 20 years, the Academy has gained extensive experience in the field of professional training in more than ten areas, and new areas of training are opened every year. Thanks to the efforts of the administration and faculty of the Stefan Batory Academy of Applied Sciences, international scientific cooperation with many foreign academic centers and universities, including Ukrainian ones, has expanded. The annual increase in the number of people wishing to study at the Academy proves that this was a necessary and correct decision. Over the past twenty years, the Academy's premises have been reconstructed to meet the needs of infrastructure development in accordance with new directions of the educational process. These changes have led to further important measures for the development of the Academy aimed at replenishing the academic staff and successful employment of graduates.

Keywords: Stefan Batory Academy of Applied Sciences (ANSB); center of Poland; Polish-Ukrainian and Ukrainian-Polish cooperation; development of pedagogical sciences.

ПРО АКАДЕМІЮ ПРИКЛАДНИХ НАУК СТЕФАНА БАТОРІЯ ТА НАУКОВУ СПІВПРАЦЮ МІЖ ПОЛЬСЬКИМИ ТА УКРАЇНСЬКИМИ ОСВІТЯНАМИ

Ельжбета Стоковска-Загдан

Доктор гуманістичних наук, професор, ректор Академії прикладних наук Стефана Баторія, м. Скерневіце, Республіка Польща

Тереса Яніцка-Панек

Доктор гуманістичних наук, професор, викладач Академії прикладних наук Стефана Баторія, м. Скерневіце, Республіка Польща

Анотація. У статті висвітлено становлення і розвиток Академії прикладних наук Стефана Баторія (колишньої Державної вищої професійної школи в Скерневіцах). Упродовж 20 років Академією здобуто багатий досвід у сфері професійної підготовки фахівців за понад десятьма напрямками, щороку відкриваються нові напрями підготовки спеціалістів. Завдяки зусиллям ректорату та викладачів Академії прикладних наук Стефана Баторія розширилася міжнародна наукова співпраця з багатьма зарубіжними академічними центрами та університетами, в тому числі українськими. Щорічне зростання кількості бажаних навчатися в Академії доводить, що це було необхідне і правильне рішення. Упродовж двадцяти років приміщення Академії зазнали реконструкції з урахуванням потреб розвитку інфраструктури відповідно до нових напрямів освітнього процесу. Ці зміни зумовили подальші важливі для розвитку Академії заходи, спрямовані на поповнення науково-педагогічного складу та успішне працевлаштування випускників.

Ключові слова: Академія прикладних наук Стефана Баторія; центр Польщі; польсько-українська й українсько-польська співпраця; розвиток педагогічних наук.

Data publikacji: 28 czerwca 2023 r.